

2015. évi ... törvény

egyes közjogi jogi személyekkel összefüggő törvények módosításáról

1. §

A közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény 66. § (5) bekezdés a) pontjában a „megsemmisítheti” szövegrész helyébe a „hatályon kívül helyezheti” szöveg lép.

2. §

A nemzeti szabványosításról szóló 1995. évi XXVIII. törvény 26. § (4) bekezdés a) pontjában a „megsemmisít” szövegrész helyébe a „hatályon kívül helyezi” szöveg lép.

3. §

A szabadalmi ügyvivőkről szóló 1995. évi XXXII. törvény 35. § (3) bekezdés a) pontjában a „megsemmisítheti” szövegrész helyébe a „hatályon kívül helyezheti” szöveg lép.

4. §

Az igazságügyi szakértői kamaráról szóló 1995. évi CXIV. törvény 49/B. § (4) bekezdés a) pontjában a „megsemmisíti” szövegrész helyébe a „hatályon kívül helyezi” szöveg lép.

5. §

A tervező- és szakértő mérnökök, valamint építészek szakmai kamaráiról szóló 1996. évi LVIII. törvény 38. § (4) bekezdés a) pontjában a „megsemmisítheti” szövegrész helyébe a „hatályon kívül helyezheti” szöveg lép.

6. §

Az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény 125/D. § (4) bekezdésében a „megsemmisíti” szövegrész helyébe a „hatályon kívül helyezi” szöveg lép.

7. §

A gazdasági kamarákról szóló 1999. évi CXXI. törvény 28. § (3) bekezdés a) pontjában a „megsemmisíti” szövegrész helyébe a „hatályon kívül helyezi” szöveg lép.

8. §

A sportról szóló 2004. évi I. törvény 46. § (2) bekezdés a) pontjában a „megsemmisítheti” szövegrész helyébe a „hatályon kívül helyezheti” szöveg lép.

9. §

A Nemzeti Akkreditáló Testület szervezetéről, feladat- és hatásköréről, valamint eljárásáról szóló 2005. évi LXXVIII. törvény 25/B. § (3) bekezdésében a „megsemmisíti” szövegrész helyébe a „hatályon kívül helyezi” szöveg lép.

10. §

A Magyar Könyvvizsgálói Kamaráról, a könyvvizsgálói tevékenységről, valamint a könyvvizsgálói közfelügyeletről szóló 2007. évi LXXV. törvény 199. § (2) bekezdés a) pontjában és 200/B. § (2) bekezdés a) pontjában a „megsemmisítheti” szövegrész helyébe a „hatályon kívül helyezheti” szöveg lép.

11. §

Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény 11. §

a) (3) bekezdés a) pontjában a „megsemmisíti” szövegrész helyébe a „hatályon kívül helyezi”,

b) (7) bekezdésében a „megsemmisítésére” szövegrész helyébe a „hatályon kívül helyezésére” szöveg lép.

12. §

A közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény 35. § (5) bekezdés a) pontjában a „megsemmisíti” szövegrész helyébe a „hatályon kívül helyezi” szöveg lép.

13. §

A hegyközségekről szóló 2012. évi CCXIX. törvény 51. § (4) bekezdés a) pontjában a „megsemmisíti” szövegrész helyébe a „hatályon kívül helyezi” szöveg lép.

14. §

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény 3. alcíme a következő 10/A. §-sal egészül ki:

„10/A. § (1) A Ptk. 3:35. §-a alkalmazásában a jogi személy szervei által hozott határozat ellen a Ptk. hatálybalépését követően is csak az a tag vagy alapító kérheti a bíróságtól a határozat hatályon kívül helyezését, aki a határozathozatal során szavazati joggal rendelkezett vagy a határozathozatal tekintetében alapítói jogokat gyakorolhatott. A különleges jogállású, illetve a tagsági, alapítói jogokkal csak részben rendelkező személyek csak az érintettségük esetén és csak annyiban kérhetik a sérelmezett határozat hatályon kívül helyezését, amennyiben az rájuk nézve jogot vagy kötelezettséget állapít meg, ezeket kiterjeszti vagy korlátozza, illetve megszünteti.

(2) A Ptk. 3:35. §-a alkalmazásában a keresetindításra, vagy a jogi személy határozata ellen benyújtott kereset tárgyában meghozott ítélet elleni felülvizsgálat kezdeményezésére való jogosultságnak, kereshetőségi jognak, illetve perbeli legitimációnak (a továbbiakban: keresetindítási jog) a per során folyamatosan, a per befejezéséig – ideértve e rendkívüli jogorvoslatot is – fenn kell állnia. Ha a keresetindítási jogot megalapozó jogviszonyban bekövetkezett változás folytán – a jogutódlás esetét kivéve – a keresetindítási jog megszűnik, a bíróság a pert megszünteti. Ha a pert a másodfokú bíróság vagy a felülvizsgálat során a Kúria szünteti meg, a másodfokú bíróság, illetve a Kúria az elsőfokú bíróság ítéletét, illetve a jogerős ítéletet végzéssel teljes egészében vagy abban a részében, amelyre a megszüntetés oka fennáll, hatályon kívül helyezi.

(3) A Ptk. 3:37. §-ának alkalmazásában a határozat hatályon kívül helyezését kimondó bírósági ítélet hatálya annak jogerőre emelkedésével áll be. A jogi személy szervei által hozott határozat hatályon kívül helyezésének azok meghozatalára visszamenőleges hatállyal történő hatályon kívül helyezésére a Ptk. hatálybalépését követően csak akkor van lehetőség, ha jogszabály a bíróság számára ilyen hatályú határozat meghozatalát lehetővé teszi.”

15. §

Ez a törvény a kihirdetését követő napon lép hatályba.

INDOKOLÁS

Általános indokolás

A javaslat a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatályba lépése óta eltelt időszakban felmerült azon dogmatikai kérdésekkel kapcsolatos vitákat kívánja rendezni, amely a jogi személy valamely szerve által meghozott határozat bírósági felülvizsgálata során a perindítási joggal, valamint a bírói döntés hatályával függnek össze.

Részletes indokolás

Az 1-13. §-hoz

A javaslat 14. §-a szerinti, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (a továbbiakban: Ptké.) 3. alcímébe beilleszteni kívánt értelmező rendelkezések ezeket a kérdéseket teszik egyértelművé, ehhez kapcsolódnak az 1-13. §-ban szereplő szövegcsere módosítások is.

A 14. §-hoz

A Ptké. javaslat szerinti 10/A. § (1) bekezdése kapcsán (a tagsági jogokkal összefüggésben) szükségesnek mutatkozott annak törvényi szinten történő rendezése, hogy a jogi személy tagját csak akkor illeti meg a perindítás joga, ha a megtámadott határozat az ő tagi jogosultságait, kötelezettségeit érinti.

Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a polgári jogi jogalanyisághoz kapcsolódik a perbeli jogképesség. Erről pedig a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (a továbbiakban: Pp.) 48. §-a rendelkezik. A perbeli jogképesség azt a képességet jelenti, hogy valaki a perben fél lehet. A perbeli jogképesség tehát általában a polgári jogi jogképességhez igazodik, azonban attól egyes kivételes esetekben el is térhet. A perbeli jogképességtől elkülönülő kérdés a perbeli legitimáció, mely a fél és a per tárgya közötti anyagi jogi kapcsolatra vonatkozik, azt jelenti, hogy a keresetet az igényérvényesítés alapjául szolgáló anyagi jogosult érvényesíti-e (aktív perbeli legitimáció), illetve a kötelezettel szemben indul-e meg a per (passzív perbeli legitimáció).

A keresetindítási jog mint anyagi jogosultság a tagsági vagy egyéb, a jogi személlyel összefüggő jogviszonyhoz kapcsolódik. Ekként egyértelmű, hogy amennyiben ez a jogviszony időközben megszűnik, nem csak a keresetindítási jog, hanem a perbeli legitimáció is megszűnik. Tehát a keresetindítási jog körülményeiben a per folyamán bekövetkezett változásokkal (pl. a rendes tagsági jogviszony megszűnése) megszűnik az a jogos érdek is, amelyre tekintettel a fél a pert megindíthatta [ld. Pp. 3. § (1) bekezdése]. A Ptké. javasolt 10/A. § (2) bekezdése ezt a jogértelmezést kívánja egyértelművé tenni.

Az érvénytelenség és a hatályon kívül helyezés terminológiai összemosása okozta probléma akkor csúcsosodik ki, amikor a jogalkalmazásban a hatályon kívül helyezés összemosódik az érvénytelenség kötelmi jogból ismert, visszaható hatályú jogkövetkezményével. Mivel az anyagi jogszabály eddig nem rendelkezett arról (csak a bírói gyakorlat), hogy miképpen érinti ez a korábban már megtett jogcselekményeket, döntéseket, ezért szükséges e kérdésnek jogalkotással történő rendezése. Ez esetben ugyanis a döntés végrehajtása során számos kérdés merül fel, úgy mint a döntés „ex nunc” (meghozatala napjától) vagy „ex tunc” hatályú-e (visszamenőleges, azaz a döntést megelőző időszakra vonatkozik).

A jogi személy valamely szervének határozatával szemben kezdeményezett bírói felülvizsgálat célja az esetleges törvénysértés korrekciója. A jogi személy határozatai csak a tagok által indított perekben helyezhetők hatályon kívül. Márpedig nyelvtani és logikai értelemben hatályon kívül helyezni csak azt a határozatot lehet, amely korábban hatályban volt; hatályba sem lépett határozat esetén a hatályon kívül helyezés fogalmilag értelmezhetetlen. A hatályon kívül helyezés tehát mindig csak a jövőre vonatkozhat, így legkorábban a hatályon kívül helyezést kimondó jogerős bírósági ítélettel következhet csak be. Ezt erősíti az is, hogy a peres eljárás tartama alatt a határozat végrehajtásának a felfüggesztésére van törvényes lehetőség. Végrehajtásról pedig kizárólag hatályba lépett határozatok esetén beszélhetünk.

A Kúria BH 2012.202. szám alatt közzétett Pfv. X. 22.061/2011. számú eseti döntése szerint az egyesülési jog hatálya alá tartozó szervezetek valamely szerve által hozott és keresettel támadott határozatai mindaddig hatályosak, amíg azt a bíróság jogerős határozattal meg nem semmisíti, vagy annak végrehajtását a peres eljárás során fel nem függeszti. Ebből következik az a logika hogy a határozat megsemmisítése iránt indított perekben hozott ítélet nem bír visszamenőleges, „ex tunc” hatállyal, hanem épp ellenkezőleg, „ex nunc” hatályú, azaz a keresetben támadott határozatok az ítélet jogerőre emelkedésének a napjával tekinthetők megsemmisítettnek.

A Fővárosi Ítéltábla 1/2013. számú Gazdasági Elvi Döntésként közzétett 13.Gpkf.43.319/2012/5. szám alatti határozatában kimondta, hogy a vezető tisztségviselőt választó társasági határozatot hatályon kívül helyező bírósági határozat a jövőre nézve, „ex nunc” fejt ki joghatást, mert a bírósági döntés a jogalakító jellegéből fakadóan eredményezi a bíróság által felülvizsgált társasági határozattal érintett jogviszony megváltozását.

Megjegyzendő, hogy a Kúria BH 2012.202. szám alatt közzétett Pfv. X. 22.061/2011. számú eseti döntése a törvény korábbi szóhasználatát alapul véve a határozatot megsemmisítő ítéletnek tulajdonított „ex nunc” hatályt, tehát a visszamenőleges hatály kérdése még a határozat megsemmisítése esetén sem merült fel. A törvényi szóhasználat pedig ma sem egységes. Míg a Ptk. a tag számára a jogi személy határozatainak a hatályon kívül helyezése iránt ad perindítási jogosultságot, addig az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény 11. § (3) bekezdés a) pontja az ügyészt a civil szervezet határozatainak a megsemmisítése iránti perindításra hatalmazza fel.

A Ptké. javasolt 10/A. § (3) bekezdése ezt a jogértelmezést kívánja egyértelművé tenni a jogalkalmazó számára.

A 15. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezést tartalmaz.

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ
Fidesz – Magyar Polgári Szövetség

Törvényjavaslat kezdeményezése

Kövér László úr,
az Országgyűlés Elnöke részére

Helyben

Tisztelt Elnök Úr!

Magyarország Alaptörvénye 6. cikk (1) bekezdése alapján **„egyes közjogi jogi személyekkel összefüggő törvények módosításáról”** címmel a mellékelt törvényjavaslatot kívánom benyújtani.

Budapest, 2015. november 24.

Tisztelettel:

Dr. Gulyás Gergely
Fidesz – Magyar Polgári Szövetség